

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Molnár István János ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, dr. Papp Gábor ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2010. október 6. napján meghozott, 31.P.21.612/2009/16. számú ítélete ellen az alperes részéről 17. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja, és kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 260.000 (kétszázhatvanezer) forint + áfa elsőfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 336.000 (háromszázharminchatezer) forint kereseti illetéket. A fennmaradó 24.000 (huszonnégyezer) forint kereseti illeték megfizetésére az alperes köteles a Magyar Államnak külön felhívásra.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 15.000 (tizenötezer) forint + áfa fellebbezési költséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 36.000 (harminchatezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A alperes neve alperes által kiadott ... című hetilap ... napján megjelent számában „...” címmel közölt cikket, melyben a mézforgalmazással foglalkozó felperes neve felperes tevékenységét is érintette.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a jóhírnevét. Kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, és elégtételadásra kötelezését, az ítélet jogsértést megállapító részének az általa kiadott lapban való közlésével és bocsánatkérésével. Ezen túlmenően az alperes 6.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezését is kérte.

Arra hivatkozott, hogy az alperes hamisan keltette azt a látszatot az általa forgalmazott mézről, hogy az hamis, illetve minőségileg erősen kifogásolható, mert az eljáró hatóság hamisítást nem állapított meg (1.). Valótlanul közölte az alperes, hogy egy jelentős összegű bírságot vitatott, és erről a szakállamtitkárral is egyeztetett, felajánlva a jobboldali sajtóban folyó médiakampány leállítását, mert a társaság ügyvezetője az államtitkárral nem találkozott és ajánlattételről nem tud (2.). Az alperes azt a való tény, hogy egy APEH vizsgálat eredménye szerint egy vállalkozás 97% cukorszirupból és csak 3% mézből álló terméket mézként forgalmazott, és ebből 2 milliárd forint haszonhoz jutott, valamint az üzletet fiktív számlákkal fedezte, abban a hamis színben tüntette fel, mintha a vállalkozás kétséget kizáróan a felperesi társaság lenne (3.).

Előadta, hogy az alperes jogsértő magatartása miatt a hazai és nemzetközi gazdasági kapcsolataiban jelentős hátrány érte és folyamatos magyarázkodásokra kényszerül és hírnevének csorbulása miatt jelentős bevételkiesése keletkezett.

Az alperes a felperes keresetének elutasítását kérte.

Álláspontja szerint a cikkben közöltek a valóságnak megfeleltek. A rendelkezésre álló okirati bizonyíték alapján a szerző alappal vonhatott le olyan következtetést, hogy a felperes mintái kivétel nélkül hamisak voltak. Egy tudományos anyagból vett adatok alapján utalt arra, hogy a mézek esetében a 2-10 mg/100 g-nál magasabb C-vitamin tartalom hamisítás gyanújára utal. A rendelkezésre álló vizsgálati anyagok szerint a felperes mintáiban a C-vitamin értékek a sokszorosai a megengedettnek, ezért okszerű volt a cikk megállapítása (1.). A bírsággal kapcsolatos közlés tekintetében előadta, hogy ... szakállamtitkár sajtótájékoztatóján elhangzottakra támaszkodott, aki fényképeket is bemutatott, melyek a felperes telephelyét mutatták be. Hivatkozott továbbá arra, hogy hasonló témakörben már jelentek meg cikkek, melyek tartalmát a felperes nem kifogásolta. A sajtótájékoztatón a felperesi társaság neve nem hangzott el, és az egyéb adatok ismeretében a cikkbeli következtetés levonható volt. Utalt arra is, hogy a felperesi társaságot a ... védelmébe vette. Ennek a lapnak a szakállamtitkár levelet írt, melynek tartalma alátámasztja a bírsággal és a jelentős haszonszerzéssel kapcsolatosan kifejtetteket (2., 3.).

Az elsőfokú bíróság ítéletében azt állapította meg, hogy az alperes azzal, hogy az általa kiadott ... című hetilap ...-i számában „... - ...” című cikkben azt a való tény, hogy a hatóság által folytatott nyári ellenőrzések alkalmával az felperes neve felperes mézei közül valamennyinél a hatósági labor nem hivatalos vizsgálata szerint hamisítás gyanújára utaló citromsav, illetve hozzáadott enzim értéket, a

hivatalos jegyzőkönyvek szerint pedig több terméknél hamisítás gyanújára utaló - de ezt önmagában nem bizonyító - C-vitamin értéket mértek, abban a hamis színben tüntette fel, mintha a felperes nyáron vizsgált mézei a hatóság megállapítása szerint egytől-egyig hamisnak bizonyultak volna, megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát.

Az alperest a további jogsértéstől eltiltotta és kötelezte, hogy 15 napon belül az eredeti cikkel azonos helyen és módon az ítéletben meghatározott közleményt tegye közzé.

Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 400.000 forintot.

Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

A le nem rótt 360.000 forint illeték viseléséről úgy határozott, hogy abból 180.000 forintot a felperes és további 180.000 forintot az alperes köteles külön felhívásra a Magyar Államnak megfizetni. Ezt meghaladóan a peres felek költségeiket maguk kötelesek viselni.

Az elsőfokú bíróság a tényállás megállapítása után ismertette a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 75. § (1) bekezdésében, a 76. §-ban, 84. § (1) bekezdésében, 85. § (1) bekezdésében, valamint a 339. § (1) bekezdésében foglalt szabályokat, a Legfelsőbb Bíróság PK 12. és 14. számú állásfoglalásait, az Alkotmány 54. § (1) bekezdésének, 59. § (1) bekezdésének, 61. § (1), (2) bekezdéseinek rendelkezéseit, és az Alkotmánybíróság véleménynyilvánítás szabadságával foglalkozó 36/1994. (VI. 24.) AB határozatát.

1.

A rendelkezésre álló jegyzőkönyvek alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az alperes által a cikkben hivatkozott 2008. nyári vizsgálatok alkalmával a hatóság a felperes termékei tekintetében nem tett olyan megállapítást, hogy valamennyi méz hamis lett volna, és vizsgálata a hozzáadott anyagokra sem terjedt ki. Az újságíró megállapításaihoz egy belső, nem hivatalos anyagot használt fel, mely a mézvizsgálat tapasztalatait összegezte. Ezzel olyan látszatot keltett, mintha a hatóság előbb megállapította volna az összes vizsgált termék hamis voltát, majd a későbbiek során már csak kettőt minősített ilyennek. A hamis látszatot erősíti azzal is, hogy a cikkben utal a felperessel szembeni bírságok kiszabására, melyből úgy tűnhet, mintha ez a mézhamisítással állt volna összefüggésben.

Rámutatott arra, hogy egy mézfeldolgozó tevékenységével kapcsolatosan hamisítást említeni, a fogyasztói és gazdasági érdekeket is súlyosan érintő állítás, mellyel összefüggésben a sajtószervnek is körültekintően kell eljárnia.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a hamis látszat keltése miatt a jogsértést megállapította azzal, hogy valótlan tényállítás nem volt az alperes terhére megállapítható, mivel a hamisítás gyanúja a nyári vizsgálat hivatalos jegyzőkönyvei alapján több termék esetében is fennállt. Megjegyezte, hogy ha a sajtószerv hűen közli egy hatóság álláspontját, ezért nem vonható felelősségre. Ha azonban a közlései a hivatalos eljárás eredményétől eltérnek, és ezzel hamis látszatot kelt,

azzal sem mentheti ki magát, hogy léteztek belső, nem hivatalos iratok, amelyek információit alátámasztották, és azokból juthatott az általa közölt következtetésekre.

2.

Az elsőfokú bíróság figyelemmel ... tanúvallomására, azt állapította meg, hogy ... államtitkár sajtótájékoztatóján célzás elhangzott arra vonatkozóan, hogy egy társaság megkereste az államtitkárt és alkut ajánlott a bíróság tekintetében. Az alperes azonban olyan közlést nem tett, hogy a felperes ügyvezetője kereste meg az államtitkárt, ezt a következtetést a cikk szerzője vonta le. A következtetését azonban véleményként kellett értékelni, ami a logika szabályainak nem mondott ellent, és amelyet ... államtitkár ... hírlapírójának megküldött levél is alátámasztott. Kitért arra, hogy az alperes egy sajtótájékoztatón elhangzottakról jogszerűen tudósíthatott.

A közlés miatt az elsőfokú bíróság jogsértést nem állapított meg.

3.

Az adóhatósági megállapítások tekintetében az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a vizsgálatok eredményét az újságíró pontosan idézte és egyértelművé tette, hogy a hatóság a vállalkozást nem nevezte meg. A felperesre való következtetés a fentiekkel azonosan véleménynyilvánításnak minősül, mely helyességétől függetlenül nem kifogásolható. Kiemelte, hogy a következtetés mennyiségi adatok alapján történt, ami a vélemény szubjektív voltát szintén alátámasztotta. Az alperesi következtetés a logika szabályaival nem állt nyilvánvalóan ellentétben, figyelemmel a felperes piaci pozíciójára, a 2008. áprilisi vizsgálatok kapcsán tartott sajtótájékoztatóra, és az APEH vizsgálat korábban már publikált, és a felperes által nem kifogásolt adataira.

Az elsőfokú bíróság ezzel a közléssel kapcsolatosan sem állapított meg jogsértést.

Az elsőfokú bíróság az 1. pontban foglaltakkal kapcsolatosan a jogsértés tényét megállapította, és az alperest a további jogsértéstől eltiltotta, valamint az ítéletben meghatározott szövegű közlemény közzétételére kötelezte a Ptk. 84. § (1) bekezdésének a), b) és c) pontjai alapján. Az elégtétel adásával összefüggésben utalt arra, hogy a közlemény szövegét a megállapított tényállásra figyelemmel állapította meg.

A nem vagyoni kártérítési igénnyel összefüggésben kifejtette, hogy a megállapított jogsértést nem találta kirívóan súlyosnak, mert olyan nem vitatott, illetőleg bizonyított közlések is voltak a felperesi működéssel összefüggésben, melyek joggal vethettek fel kérdéseket. Elfogadta ugyanakkor köztudomású tényként, hogy a felperes megjegyzéseket kaphatott a jogsértőnek talált közlések miatt, és magyarázkodásra szorulhatott. Ezt meghaladóan azonban a felperes olyan hátrányt nem bizonyított, ami a megállapított jogsértéssel állt volna összefüggésben. A csatolt bizonyítékok nem voltak alkalmasak annak bizonyítására, hogy termékei iránti bizalom megingása, a hatósági megállapításon túlmutató túlzó újságírói

megállapítás eredménye lenne. A cikk számos ponton közölte a felperes nyilatkozatait, magyarázatait és azon álláspontját is, hogy a konkurencia próbálja lejáratni. A speciális fogalmak és megállapított értékek feltüntetése és a bírságok pontos jogalapjának megjelölése hiányában az átlagolvasó nem könnyen igazodik el abban, hogy a hatóságnak, vagy a mézfeldolgozónak lehet-e igazat adni.

Az értékelt körülményekre figyelemmel az elsőfokú bíróság 400.000 forint nem vagyoni kártérítést látott megalapozottnak, ezt meghaladóan pedig a felperes keresetét elutasította.

A felek egyéb hivatkozásait a kifejtett jogi álláspontjára tekintettel irrelevánsnak találta.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, kérve az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperes keresetének teljes elutasítását.

Álláspontja szerint tévesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a felperes személyiségi jogát megsértette, mivel a per során a cikkben foglalt állításait bizonyította és azok a valóságnak megfelelnek. A ... által megkeresésre megküldött „...” című iratból és a becsatolt táblázatból egyértelműen kiderül, hogy felperes termékeiben a normális értéknél magasabb volt a citromsav, az aszkorbinsav (C-vitamin) és az enzimek készítmény. A rendelkezésre álló iratokból tehát egyértelműen következik, hogy valós volt az alperesi cikk azon közlése, amellyel összefüggésben az elsőfokú bíróság a jogsértést megállapította.

Hivatkozott továbbá arra, hogy a felperest a hatóságok több ízben elmarasztalták, mert nem az előírásoknak megfelelő mézet hozott forgalomba, és ezt mindenképpen a nem vagyoni kártérítést csökkentő tényezőként kell figyelembe venni. Előadta, hogy a felperes megfelelő bizonyítékkal nem szolgált a cikkel kapcsolatosan bekövetkezett nem vagyoni hátrányának igazolására. Álláspontja szerint a felperesnek hátrányt a hatósági vizsgálatok eredménye miatt kiszabott bírságok jelentettek.

Előadta továbbá, hogy a pervesztesség-pernyertesség aránya nem indokolta azt az ítéleti rendelkezést, mely szerint a feleknek a költségeiket maguknak kellett viselniük.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú költségeiben marasztalását kérte.

Hangsúlyozta, hogy az alperes a cikkében határozottan azt állította, hogy a megvizsgált minták egytől egyig hamisnak bizonyultak, nem pedig azt közölte, hogy bizonyos összetevők mennyisége a hatóság által megállapított határértéknél magasabb volt. Ilyen körülmények között pedig egyenlőségjelet tett a normális értéknél magasabb tartalom és a hamisítás közé. Az elsőfokú bíróság helyesen helyezkedett arra az álláspontra, hogy az alperes nem a hivatalos vizsgálati eredményekre támaszkodott a cikk elkészítésekor, hanem egy nem hivatalos belső használatú anyagra. Úgyszintén helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a vizsgálati jegyzőkönyvek a citromsavra és az enzimekre vonatkozóan nem tartalmaztak adatokat, és a hatóság sem tett olyan megállapítást, hogy a mézei hamisak lettek volna.

Az alperes által a fellebbezésben hivatkozott irat sem mondja ki azt, hogy a magas C-vitamin tartalom feltétlenül a hamisítás jele lenne. Csak azt rögzíti, hogy a magas aszkorbinsav tartalom „a mézhamisítás általános detektálására valószínűleg nem alkalmas, egyes esetekben azonban kimutatásával közvetve bizonyítható lehet a hamisítás ténye”.

A fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 253. § (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálhatta felül.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és az abból levont következtetéseivel a másodfokú bíróság egyetértett. A felperesi igényre figyelemmel az ügy érdemében hozott ítéleti rendelkezés azonban nem állt összhangban a perköltség viselése tekintetében hozott döntéssel, ezért a másodfokú bíróság az ítéletet részben megváltoztatta a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint.

Az elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítást folytatott le és az ítéleti tényállást is rendkívül részletesen állapította meg. A másodfokú bíróság a fellebbezés alapján csak az 1. pontban sérelmezett és megállapított jogsértés (a 2008. nyári vizsgálat alkalmával valamennyi tétel hamisnak bizonyult) tekintetében vizsgálhatta az elsőfokú ítéletet.

A cikk a felperesi társaság termékeinek vizsgálatával kapcsolatosan több ellenőrzésről és azok eredményeiről is beszámolt. Tudósított arról, hogy a felperessel szemben több alkalommal bírságot szabott ki a szakigazgatási szerv. A felperes által kifogásolt közlés alapjául szolgáló, a ... vizsgálati jegyzőkönyvében (6/F/1. számú irat) foglaltak kizárólag számszerűsített vizsgálati ténymegállapításokat tartalmaznak, külön szöveges értelmezés nélkül. A mérési eredmények hatósági határozat maghozatalát nem eredményezték, és azok alapján hatósági, vagy egyéb eljárás sem indult a per adatai szerint.

A cikk szerzője a vizsgálati adatokat a „...” című anyag (14. számú irat) felhasználásával minősítette. A mézhamisítás tényének megállapítása háttérismereteket és szakképzettséget is igénylő tevékenység, mely egyszerű okirati összevetéssel bizonyosan nem elvégezhető. Nem tekinthető továbbá egyszerű véleményalkotásnak sem, éppen speciális jellegénél fogva. Helyesen utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy a kiugróan magas vizsgálati értékek utalhattak hamisítás gyanújára, de e tekintetben tényyszerűség nem volt megállapítható, cikk azonban nem gyanúról, hanem tényyszerűségről számolt be. Erre tekintettel helyes járt el az elsőfokú bíróság, amikor a sérelmezett közlést, való tény hamis színben való feltüntetésével bekövetkező jogsértésnek minősítette, és azt a Ptk. 84. § (1) bekezdésének a) pontja alapján megállapította.

A jogsértés megállapítása következtében szükséges volt az eltiltás és elégtételadás jogintézményeinek alkalmazása a Ptk. 84. § (1) bekezdésének b) és c) pontjai szerint. Az elégtételadás szövege megfelelően tájékoztatta az olvasókat a sérelmezett cikk vitatott tartalmáról és a való tényekről is.

A másodfokú bíróság, utalva az elsőfokú bíróság indokaira is, szükségesnek ítélte az alperes nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezését, függetlenül attól, hogy mézhamisítás miatt a felperest a szakhatóság több ízben elmarasztalta. Kiemeli a Fővárosi Ítéltábla, hogy a sérelmezett közlés alapjául szolgáló vizsgálat az utolsó volt az időrendi sorrendben. A perben nem merült fel adat arra nézve, hogy ezen eredményeknek alapján, vagy későbbi események hatására a felperes ismételt bírságolása következett volna be. A korábbi nem jogkövető felperesi magatartás, egyrészt nem szünteti meg a később bekövetkezett felperesi nem vagyoni hátrányt, másrészt nem szünteti meg az alperesi felelősséget. Ugyanakkor a nem vagyoni kártérítés mértékének megállapítása során ez a körülmény értékelési szempontot jelentett, melyet az elsőfokú bíróság figyelembe is vett. A Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontja, 339. § (1) bekezdése és 355. § (1) bekezdése alapján megállapított 400.000 forint nem vagyoni kártérítést, az elsőfokú bíróság által kifejtett indokok alapján, a másodfokú bíróság megfelelő mértékűnek ítélte, annak leszállítására módot nem látott.

A másodfokú bíróság osztotta az alperes előadását a perköltség tekintetében. A per tárgyának értéke a Pp. 24. § (1) bekezdése alapján, a felperes nem vagyoni kártérítési igényéhez igazodott. A felperes perlése csak egy sérelmezett közlés tekintetében volt eredményes és a nem vagyoni kártérítés 6.000.000 forintos összegét figyelembe véve a megítélt nem vagyoni kártérítés 1/15 arányú pernyertességet jelentett. A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó döntésének megváltoztatásakor a Pp. 81. § (1) bekezdésének alkalmazásával járt el, és az alperes javára 260.000 forint + áfa perköltséget állapított meg, melynek megfizetésére a felperes köteles. A perköltség az alperesi jogi képviselőt, a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése és a 4/A. § (1) bekezdése alapján megillető ügyvédi munkadíjból áll.

Szükséges volt az illetékekkel kapcsolatos rendelkezés megváltoztatása is a kifejtettekre tekintettel. A pernyertes (5.600.000 forint) és pervesztes (400.000 forint) rész után számított le nem rótt kereseti illetéket a peres felek kötelesek viselni a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint.

Az alperes fellebbezése eredménytelen volt, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles viselni a felperes másodfokú perköltségét, mely a fent hivatkozott jogszabályi rendelkezés alapján a felperesi jogi képviselet munkadíját foglalja magában.

Az alperes köteles viselni a le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint.

Budapest, 2011. április 7.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

. Kisbán Tamás s.k.. Győriné dr. Maurer Amália s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hiteléül:
tisztviselő